

Зійде світло над містом праведників

Сергій Жадан

Джерело: [Офіційна сторінка Сергія Жадана в Facebook](#)

— Як його звати?

— Сергій, здається.

.....

— Ти його знаєш? - Питає Вовчик.

— Його Саша рекомендував, — відповідає Валера. - Більше нічого не знаю.

— Ну, рекомендував - значить рекомендував, — погоджується Вовчик. - А чому тут?

В офісі не можна було поговорити?

— Тут спокійніше буде, — пояснює Валера. - І нам, і йому.

— Тоді давай пошвидше. Додому хочеться.

— Ага.

Осінь лише починається. Якщо сидіти тут, в офісній кухні, на десятому поверсі, й дивитися вниз, на місто, може видатися, що на вулицях досі триває літо - ліниві перехожі, повільні трамваї, безкінечний вечір, що непоквапливо й невблаганно заливається згори червоним щедрим світлом. Надвечір'я далі заворожують спокоєм, час відчувається на дотик, як кора дерева - теплий, прогрітий за літо, наповнений сонцем. У тридцять років добре дивитися на місто згори, добре бачити далеку ламану лінію обрію, добре мати хорошу роботу. І місце, де можна від цієї роботи заховатися.

Вони ще навесні замовили на кухню затишні прості крісла, замість пластикових стільців - щоби хотілося сидіти й нікуди не поспішати. Їм ось справді немає куди поспішати, у них усе добре - навчених, тридцятирічних. Валера худий, високий, із рудою бородою, схожий на туриста, який не знає куди йому вирушити. Вовчик круглий, як м'яч, у захисних штанах із десятком кишень, у футболці з Боуї. На мільйонерів не схожі. Хоча мільйонери. Валера підходить до кухонних полиць, дістає упаковку з мінеральною водою, виринає з пластикової обгортки пляшку, ніби екзотичний фрукт, валиться в крісло, п'є. Вовчик читає новини з телефону.

Пів на шосту, як і домовлялись, він приходить. Заходить до кухні слідом за Ларисою. Та притримує його за лікоть, пропускає вперед. Я можу йти? — Питає поглядом. В кімнаті багато світла, від цього стає затишно, спокійно.

— Привіт! - Весело говорить Вовчик.

— Здоров, — кидає по-доброму Валера. - Падай, де бачиш, — додає і замовкає.

Він проходить уперед, до крісла, обережно сідає. Сонце б'є вечірнім промінням, кухня схожа на річище, що просвічується до мулистого дна.

— Чай, каву? - Питає Валера.

— А ви що п'єте? - Питає він у відповідь.

— Воду, — розгублено відповідає Валера й киває на пляшку. - Будеш?

— Буду, — каже він.

— І давай на ти. - Валера йде, виколупує з упаковки ще одну пляшку, відкриває, простягає йому.

— Я - Вова, — каже Вовчик. — Це - Валерій.

— Сергій, — називається він. - Сергій Станіславович Пономарьов.

— Головне, що Станіславович, — сміється Вовчик.

Валера теж усміхається, але якось невпевнено. І Сергій Станіславович теж сміється.

— Ладно, — говорить Вовчик просто, без тиску, — Сергій Станіславович. Нам тебе Саша рекомендував, тому це, скоріше, формальність. Просто хотіли з тобою трішки переговорити. Не хвилюйся. Тут усі свої, сам бачиш.

— Угу, — сухо відповідає на це Сергій Станіславович. - Саша говорив, що ви друзі, я знаю. Просто мені не хочеться, щоб ви мене брали тільки через це. Розумієте?

Вовчик кидає оком на Валеру, помічає, що той напружився.

— Та все нормально, — говорить Вовчик, підбираючи слова, — ти нам справді підходиш.

— Послухай, — делікатно перебиває його Сергій Станіславович і опускає голову, ніби читає шпаргалку. - Можна я скажу?

— Ну, давай, — дещо розгублено погоджується Вовчик і знову кидає оком на Валеру. Той блукає поглядом по кімнаті, ніби намагається за щось зачепитися.

Якийсь час мовчать. Повна кімната сонця, повен поверх тепла. Вечір насувається, проступає в закутках, у тінях. Зараз би на вулицю, — думає Вовчик, — подалі звідси.

— Послухай, — починає Сергій Станіславович і незрозуміло, до кого саме звертається. - Послухайте, — тут таки виправляється. - Я вам насправді вдячний, що ви на все це погодились, що знайшли час, що слухаєте мене.

— Все нормально, — намагається підбадьорити його Вовчик.

— Ні-ні, можна я скажу?

— Так, вибач, — Вовчик, зрештою, вирішує не перебивати, відкидається на кріслі, заплющує втомлено очі. Стає темно й тривожно.

— Дякую, — витримує паузу Сергій Станіславович, і продовжує. - Мені справді важливо, щоби ви, дивлячись на мене, не згадували відразу ж про Сашу. Щоби ви бачили мене. Таким, яким я є.

Валера нарешті уважно на нього дивиться. Йому десь під сорок, він старший за них, і це якось відразу впадає в око. Ну, Валері, принаймні, впадає. Сидить у чорному костюмі, гудзики на сорочці защеПЛені невірнo, але він цього, схоже, не помічає. Валері хочеться підійти й поправити ці чортові гудзики, але він стримується, розглядає їх, ніби це справді щось важливе. Сергій Станіславович натомість нервує, не знає, куди подіти великі чорні руки, розуміє, що всі дивляться на його руки, намагається їх кудись сховати, наче принесені з ринку шматки темного мертвого м'яса.

— Я працював за спеціальністю, — говорить Сергій Станіславович, — я тут не просто так.

— Ну, добре, — раптом говорить Валера. - Давай тоді нормально поговоримо. Ти

уявляєш, які в нас обсяги і скільки в тебе буде роботи?

На підвіконня незграбно сідає голуб, зазирає до кімнати, бачить трьох дивних дорослих чоловіків, ловить своїм пташиним оком цілий світ людських стосунків і таємниць – дивовижний, сповнений тисячі дрібних деталей світ, який до безкінечності можна розглядати й вивчати.

— Уявляю, — спокійно говорить Сергій Станіславович, — думаю, спочатку буде важкувато, але я впораюсь.

— Точно? - Перепитує Валера.

— Точно, — так само спокійно підтверджує Сергій Станіславович. - Контора ви, звісно, серйозна. Але я й не таке бачив, — сміється.

Вони думають засміятись у відповідь, але якось стримуються. Вовчик автоматично дістає телефон, упівка щось зчитує, ніби він тут сам. Валера відставляє пляшку, підіймається, підходить до вікна. Дерева внизу відкидають важкі глибокі тіні, що там ховається – годі розгледіти. Але якщо пильно пригледітись – можна помітити вітер, що торкається трави, здіймається вгору, чіпляється крони, вивертається понад домами, охоплює ціле місто – наповнене теплом і світлом, накрите небом, оточене сонцем і місяцем. Скільки дивишся на нього – стільки відкривається загадок і сховків, стільки голосів чуєш, стільки відчуваєш руху й радості.

Тіні глибокають, поступово сутеніє. Вовчик підіймається, вмикає світло. Сергій Станіславович розуміє, що затримує всіх, але говорить наостанок:

— Я зможу, — каже. - Ніхто ж не обіцяв нам, що життя буде простим. Мені точно ніхто не обіцяв. А якби пообіцяли – я б не повірив.

— Добре, — говорить на це Валера. - У нас тут справді всі свої. Приживешся.

— Побачимо, — відповідає Сергій Станіславович.

— Знайдеш вихід?

— Звісно.

Він іде, вони ще довго сидять на кухні. Валера дістає одну пляшку вина, відкорковує її. Потім наступну. Вовчик розповідає про доньку, про нову школу, нових учителів. Говорить, що малій подобається, добре вчиться. Розповідає і раптом відчуває, що не хоче нікуди йти, не хоче виходити звідси, що тут почувається найбільш захищено – на цій кухні, під цими жовтими лампами. Валера теж розповідає про дітей, теж хвалиться – змагання, медалі, збірна. Сидять, хваляться дітьми, поступово п'яніють. Стає зовсім темно.

— Слухай, — раптом не витримує Вовчик. - А як він працювати буде? Він же сліпий.

— Йому не портрети малювати, заперечує Валера жорстко. — Прцюватиме. Попросиш офіс, хай перші дні йому допоможуть.

— А що з ним сталося?

— Міна. Саша розповідав, їхній пікап підірвався. Під Харковом. Поверталися з виїзду, не туди звернули. Усіх порвало, всю групу. А ось Сергій Станіславович наш вижив. Щоправда, не бачить тепер. Ладно, давай іти.

Валера підіймається, прибирає порожні пляшки, миє келихи – не любить лишати

все на прибиральницю. Вовчик знічев'я дочитує новини, не поспішає вставати. Валера накидає куртку, запитально дивиться на нього.

— Йдеш? - Питає.

— Іди, — заперечливо хитає головою Вовчик. - Я ще посиджу.

— Добре, — каже Валера й плескає його по плечу. - До завтра.

На порозі притримує двері, обертається.

— Не забудь світло вимкнути.

18.09.23